

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 047/18

KLAGER: Varangerfestivalen
PUBLIKASJON: NRK
PUBLISERINGSDATO: 12.02.2018
STOFFOMRÅDE: Kultur
SJANGER: Nyhet (radio)
SØKERSTIKKORD: Kildebruk og kontroll av opplysninger, feilaktige opplysninger, den samtidige imøtegåelsesretten, tilsvar
REGISTRERT: 13.02.2018
BEHANDLET I PFU: 26.04.2018
BEHANDLINGSTID: 73 dager
KLAGEGRUPPE: Organisasjon
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER: Innslaget: <https://radio.nrk.no/serie/distriktsprogram-finnmark/DKFI01003118/12-02-2018#t=1h32m15s>

SAMMENDRAG:

NRK P1 Finnmark publiserte, **mandag 12. februar 2018**, et innslag i morgensendingen som handlet om forslaget til fordeling av fylkeskommunal støtte til festivaler i fylket. I nettradio-spilleren hadde innslaget tittelen: «Festivaler kniver om millionpott fra fylkeskommunen». Programleder (P) introduserte innslaget slik:

«Vi skriver februar, men tida går fort den. Festivalssommeren nærmer seg, og det å drive festival det koster penger. En del festivaler får støtte fra fylkeskommunen og i pengesekken for 2018 ligger det drøye 1,4 millioner kroner, som festivalene kniver om. Hvem får hva? Innstillingen den er klar og her er Barentsspetakkel og Varangerfestivalen to av vinnerne. Midnattsrocken i Porsanger får også penger, men 320 000 kroner mindre enn de håpet på.»

Innslaget besto av et direkteintervju med festivalsjef John Arne Pettersen (JAP) i Midnattsrocken, i tillegg til et intervju i opptak med kultursjef Tore Gundersen (TG).

[...] P - Onsdag skal altså politikerne ta stilling til innstillingen fra kultursjefen i Finnmark fylkeskommune. Denne har du lest og sett på. Hva tenker du om det står å lese der?

JAP - Nei, man har jo søkt støtte på 400 000, og så får vi forslag fra

administrasjonen på 80 000 og det er jo veldig lavt i forhold til behovet vårt.

[...] P - Det er altså søkt om 400 000 kroner til Midnattsrocken 2018. Innstillingen lyder på 80 000 kroner. Varangerfestivalen i Vadsø har søkt om 140 000 kroner og får det. Det er nesten dobbelt så mye, hva tenker du om det?

JAP - Nei, jeg har jo mange tanker om det. Men selvfølgelig, de sitter jo veldig nært administrasjonen og de som gir innstillingen til politikerne. Når de holder til i samme område og samme plass, så kan det være at de blir påvirket derfra også.

P - Så det du sier er altså at så lenge vi har fylkesadministrasjonen i Vadsø så kan det faktisk påvirke litt hva de innstiller på?

JAP - Ja, vi i Vest-Finnmark vi har vel kanskje kjent på det over mange år, at det, spesielt innen kultur og det, er mye som skjer borte i øst som får tilskudd og støtte, og i større summer enn de vi føler vi får i vest.

P - Vi skulle gjerne hatt med oss kultursjef, Tore Gundersen, i denne praten. Han hadde ikke anledning til å delta. Men jeg stilte spørsmål til ham i går, hva som var grunnen til at Midnattsrocken får 80 000 kroner mens Varangerfestivalen får vesentlig mer med sine 140 000 kroner?

TG - Det er litt vanskelig å gå i detalj på akkurat når du sammenligner de to. Men vi bygger altså våre vurderinger på et sett av kriterier, som blant annet dreier seg om tilbud til unge, tilbud også til eldre, og tilbud i forhold til å ha et regionalt perspektiv når det gjelder den kunstneriske utformingen. Så i sum så gjør vi da en vurdering av det, sammenlignet med det budsjettet som den enkelte festival har.

P - Så det betyr at det vurderes at Varangerfestivalen tilbyr et bredere spekter til flere aldersgrupper enn det Midnattsrocken gjør?

TG - Jeg skal være forsiktig med å sammenligne mellom to festivaler, men vi vurderer at Varangerfestivalen har en profil på sitt arrangement, som er mer i tråd med de kriteriene som vedtatt festivalordning har.

P - Det sa kultursjef, Tore Gundersen, da jeg snakket med ham i går ettermiddag. Som han selv sa, Jon Arne Pettersen, vi skal ikke gå inn i noen sammenligning med festivaler her nå, men ut fra det han svarte fra ditt ståsted, hva tenker du om det?

JAP - Musikalsk så er vi jo ganske like på mange områder. Så der føler jeg det blir totalt feil å si at de er, - at de har større bredde enn vi har. Vi må også se på at bredden i Finnmark. Av festivaldeltakere så har vi mye mer besøk vi enn noen andre festivaler i Finnmark. Så de, - det slår jo feil ut det han sier at vi ikke har bredde eller at ikke vi er bra nok på musikksiden.

P - Vår tid går mot slutten, Jon Arne Pettersen, men dette skal altså vedtas av politikerne onsdag, hva synes du at de bør tenke på før de skal sette seg ned vedta denne innstillingen?

JAP - Jeg synes de skal tenke på helheten. Også det at Midnattsrocken er jo faktisk den største festivalen i Finnmark og blant de eldste festivalene. Ønsker man å

oppretholde og ha det tilbudet også i framtida, så bør man satse mer mot Midnattsrocken. Midnattsrocken har jo blitt en kjempefestival for absolutt hele fylket og der tror jeg vi er unik i hele Finnmark i forhold til andre festivaler, ved at vi trekker så mange folk fra absolutt hele fylket.» [...]

KLAGEN:

Klager er Varangerfestivalen ved leder Robert Lundgren. Han skriver: «Det første vi reagerer kraftig på er at det insinueres at Varangerfestivalen og Finnmark Fylkeskommune har et nepotistisk samarbeid/kammeraderi. Hvor vi får mere penger enn en annen festival fordi vi er plassert i samme by som Fylkesadministrasjonen. Programleder legger også disse ordene i munnen på Pettersen (festival sjefen i Midnattsrocken; sekr.anm.) etter at han først har kommet med påstanden.»

Videre reageres det på at programleder og Pettersen etter lydkuttet diskuterer om Varangerfestiavlven eller Midnattsrocken har det bredeste programmet: «To konkurrerende festivaler men kun en gjest fra den ene som da angriper vårt festivalprogram».

Klager reagerer også på at programlederen ikke forteller lytterne at Varangerfestivalen ikke er tilstede for å svare på det klager mener er anklager: «Spesielt den påstanden om at vi får penger fordi vi er i samme by er et å spre misstanke om korrupsjon når det gjelder fordeling av festivalmidler basert på geografi.»

Klager hevder fordelingen av festivalmidler mellom Øst- og Vest-Finnmark er helt lik, og at utgangspunktet for innslaget er feil. Klager tok kontakt med NRK Finnmark etter publisering, og påpekte likheten og at festivalen skulle hatt imøtegåelse. Det ble ikke publisert noen korrigerings, og klager fikk ingen mulighet til å kommentere dette i ettermiddagssendingen.

Klager skriver: «Hadde noe av dette blitt gjort fra NRK Finnmark sin side, så hadde vi oversett det som skjedde på morgensendingen. Men ikke når vi står med følelsen av å bli hengt ut som en korrumpert festival som bruker kontakter inn i Finnmark Fylkeskommune for å tilskaffe oss offentlig støtte. Det aksepterer vi ikke.»

Klager viser til Vær Varsom-plakatens punkter: 3.2, 4.13, 4.14, 4.15.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

NRK mener innklaget innslag handler om en festivalarrangørs synspunkter på fylkeskommunens tildeling av festivalstøtte, og ikke en kritikk av Varangerfestivalen eller andre festivaler i fylket: «Vi kan ikke se at omtalen utløser noe krav til samtidig imøtegåelse

eller tilsvar for andre enn eventuelt fylkeskommunen eller at det inneholder noen klare faktafeil, og vi mener NRK ikke har brutt god presseskikk i arbeidet med denne saken.»

Ifølge NRK er det til stadighet diskusjon om størrelsen på tilskuddet fra fylkeskommunen, kriteriene for tildeling, og geografi: «Forholdet mellom Øst- og Vest-Finnmark er ikke sjelden en kime til strid og diskusjon, og det er ikke uvanlig at aktørene reiser spørsmål om nærhet til fylkeskommunens administrasjon i *Vadsø* kan ha betydning for prioriteringene - det gjelder både i kultursektoren og på andre områder.»

Som svar på klagers påstander om feil (punkt 3.2 og 4.13), skriver NRK: «Utgangspunktet for innslaget er at Midnattsrocken mener de burde fått mer i støtte, og at de ikke forstår hvorfor Varangerfestivalen skal få mer enn dem i støtte. Det sies aldri i innslaget at festivaler i Øst-Finnmark samlet sett får mer i støtte enn festivaler i Vest-Finnmark. [...] Intervjuobjektet uttaler seg om kulturstøtte generelt, og det er helt tydelig at dette er en meningsytring/oppfatning som handler om hvordan han opplever kulturpolitikken i fylket, ikke en faktapåstand om konkrete beløp for støtte. Etter NRKs oppfatning har det ikke blitt publisert noen feilaktige faktaopplysninger i innslaget, og vi kan dermed heller ikke se at det er noe vi burde rette opp her.» Selv om NRK mener det ikke er av betydning for klagesaken, så skriver NRK at hvis det hadde vært påstått; at Øst mottar mer penger enn Vest, så hadde det heller ikke vært feil. Her vises det til tall.

Når det gjelder den samtidige imøtegåelsen (punkt 4.14), er ikke NRK enige i at det fremsettes noen «påstand om [...] politisk samarbeid, kameraderi eller korrupsjon.» Det vises til hva som faktisk sies, og NRK skriver: «Vi mener det ikke er rimelig å oppfatte dette som noen påstand om verken korrupsjon eller kameraderi, men som en oppfatning av at det kan virke inn på vurderingene at man sitter geografisk nær noen aktører på et område og lenger unna andre. Slike argumenter kommer også ofte opp i diskusjoner om festivalstøtte på riksplan: Arrangører i distriktene har for eksempel kritisert tildeling av knutepunkt-status til festivaler i og nær Oslo og andre store byer med tilnærmet samme argumentasjon, men uten at noen har oppfattet dette som påstander om korrupsjon, kameraderi eller politisk samarbeid.»

NRK mener kritikken retters seg mot de som foreslår fordeling av festivaltilskuddene, altså fylkesadministrasjonen i *Vadsø*. Dette er en type kritikk som framsettes også i en rekke andre politiske sammenhenger i fylket. NRK mener det er kultursjefen i Finnmark som må få svare på kritikken.

NRK kan heller ikke se at meningene om bredden i festivalprogrammet innebærer noen form for angrep på Varangerfestivalen. «Uttalelsene kommer som svar på et spørsmål etter at kultursjef Tore Gundersen har gjort rede for de viktigste kriteriene for tildeling av støtte (tilbud til både unge og eldre, tilbud i et regionalt perspektiv når det gjelder den kunstneriske utformingen) og gitt uttrykk for at Varangerfestivalen har en profil som er mer i tråd med kriteriene i den vedtatte festivalordningen.» NRK mener Pettersens svar bærer preg av en tydelig framsnakking av egen festival og at dette ikke kan utløse samtidig imøtegåelse fra andre festivaler.

Om tilsvar (punkt 4.15), så vises det til at klager tok kontakt med redaksjonen etter publisering, og ba om å få komme til orde: «Redaksjonen vurderte henvendelsen, men kom til at det ikke var nødvendig å ta inn reaksjoner fra Varangerfestivalen i akkurat denne sammenhengen, siden morgensaken hadde handlet om kritikk mot fylkeskommunens håndtering av tildelingene til festivaler.

Det hadde absolutt vært mulig å følge opp saken med kommentarer fra Varangerfestivalen eller en diskusjon mellom de to festivalene i en senere sending. Sett i ettertid skulle vi også gjerne gjort dette, siden det kunne ha bidratt til å belyse saken enda bredere med flere perspektiver for publikum. Men det at vi gjerne kunne ha fulgt opp en sak med et tilsvarende eller en debatt er ikke det samme som at vi måtte gjøre det i presseetisk forstand. VVP 4.15 slår fast at «de som er blitt utsatt for angrep skal snarest mulig få adgang til tilsvarende», men vi er ikke enige i at noe av det som ble sagt i det innklagede innslaget innebærer noe angrep på klager i denne saken. Temaet som ble tatt opp har dessuten vært gjenstand for løpende debatt i Finnmark over en lengre periode, og i denne bredere debatten har også klager ytret seg gjennom NRK ved flere anledninger.»

NRK opplyser for øvrig at de i arbeid med minnelig ordning har tilbudt klager å komme til orde i NRK med sine synspunkter på saken som ble omtalt, noe klager takket nei til. Det opplyses også fra NRKs side at den politiske behandlingen av forslaget endte med at Varangerfestivalen beholdt de 140.000 kronene pr. år som var foreslått i tilskudd, mens tilskuddet til Midnattsrocken ble økt fra 80.000 til 105.000 kroner pr. år.

Klager mener festivalen skulle hatt samtidig imøtegåelse fordi NRK har gitt et bilde av at Varangerfestivalen har et sugerør til festivalmidlene på grunn av at festivalen ligger i samme by om fylkesadministrasjonen. Klager avviser også at dette innslaget er del av en løpende debatt. Klager viser også til at Varangerfestivalen er navngitt flere ganger.

Når det gjelder VVP 4.15, så vises det til at NRK avviste klager samme dag, men etter PFU-klagen ble sendt, så fikk de tilbud om å komme til orde: «Vi synes også det er sterkt beklagelig at NRK til oss beklager og gir oss mulighet til tilsvarende, 3 uker etter saken er sendt, fordi vi klaget saken til PFU. Det viser bare på at dem selv innsett sin feil.» «Vi takket da nei fordi saken var 3 uker gammel, hovedutvalget hadde allerede behandlet saken og vårt renommé allerede var skadet. Derfor landet saken hos PFU.»

NRK viser til pågående debatt og en oppfatning av at kultur i sentrale strøk tilsynelatende får mer støtte enn utkantstrøk. «Varangerfestivalen er plassert i Vadsø, som er administrasjonssentrum i Finnmark, mens Midnattsrocken arrangeres i Lakselv. Det betyr ikke at noen påstår at Varangerfestivalen har et sugerør inn i festivalmidler, eller at noen mener de gjør seg skyldig i kameraderi eller korrupsjon.»

NRK presiserer at når de tok kontakt med klager etter PFU-klagen kom så var det et forsøk på å oppnå en minnelig løsning i klagesaken.